

Twents Gitaarfestival 2006

Het Festival

Inleiding

26, 27 en 28 mei waren een paar hele goede dagen voor de klassieke gitaar in Twente. Het waren de dagen van het eerste Twents Gitaarfestival in Theater Concordia in Enschede. Ik was er zelf bij, en omdat ik naast gitaar enthousiast ook nog schrijver ben, kon ik het niet laten om er een verhaal, een soort ooggetuigenverslag, over te schrijven. Dat alles vanwege (vrij naar André Manuel, zie verderop) mijn junkie schap van de pen en mijn verslaving aan het woord. ;-)

Uiteraard is het verstandig om te bedenken dat het mijn impressies zijn, een ander heeft het festival op zijn eigen manier beleefd. Dus vergeef me eventuele dichterlijke vrijheden.

Lang Geleden...

Theater Concordia was in het verleden vaker het toneel voor een gitaarfestival. Begin jaren negentig organiseerden de leden van het toenmalige Segovia Guitar Quartet een klein festival voor hun leerlingen en gitaarliefhebbers uit de regio, veelal fans en sympathisanten van het kwartet (ja, in de begindagen had het Segovia Guitar Quartet een echte fanclub!)

Ik was toen net leerling van Ed Westerik, een van de leden van het Segovia Kwartet en wist daar op dat podium nog heel aardig de *Gerbe des Fleurs* van Jose Ferrer voor het voetlicht te brengen. Ik herinner me de gespannen gezelligheid in de kleedkamers in de catacomben onder het podium nog heel goed. Daar heerste op dat moment een vriendschappelijke sfeer van gitaristen onder elkaar, iedereen leefde op de een of andere manier naar dat toneel toe, moedigde elkaar aan of ondersteunde anderszins, door gewoon een oor te lenen.

Een plek om anderen te zien spelen, en eventueel muzikale contacten aan te knopen voor ensemblewerk. Zo zijn Gerda Meijer en ik ooit het *Granados Duo* begonnen, een initiatief dat het helaas niet erg lang heeft volgehouden. Maar goed, we hebben in ieder geval een paar mooie optredens gedaan en Radio Oost nog gehaald!

In die tijd was het ook vrij actief met de gitaarconcerten, de Gitaarserie deed toen regelmatig Enschede aan in de Tentse Schouwburg, met bekende spelers zoals Manuel Barrueco, Sharon Isbin, David Russell en de gebroeders Assad.

Er zijn drie Segovia Festivals geweest, twee in Theater Concordia in Enschede en eentje in de Waterstaatskerk bij de Muziekschool in Hengelo. Daarna werd het een beetje stil voor wat betreft grootschalige klassieke gitaarevenementen.

Alle herinneringen aan vroegere gitaarfestivaldagen waren bij mij tot min of meer vage aquarellen (wel met mooie kleuren) vervaagd, toen zich opeens een interessante gelegenheid voordeed om een nieuw doek te schilderen.

De Initiatienemers

Duo NIHZ, The Guitar Company en Robert Horna

In 2004 las ik een verhaal in de krant over een serie concerten van jonge musici die met elkaar ensembles waren begonnen en probeerden zo vaste voet aan de grond te krijgen in het concertcircuit. Het leek me leuk, dus kocht ik een passe-partout voor mijn Lief en mijzelf, want een avond uit is nooit weg, terwijl je toch van huis bent.

Duo Niet in het Zwart (ook wel afgekort tot het cryptische acronym NIHZ) bestaat uit Bobby Rootveld (snaarinstrumenten, percussie en theaterimprovisatie) en Sanna van Elst (blokfluiten in alle soorten en maten, van supersopraan tot diepe bas), die hun muzikuitvoeringen uitbreiden met toneel en cabaret en zich net zo lekker voelen in klassieke muziek als in moderne geïmproviseerde muziek. Ze hebben inmiddels al aardig wat concerten en radio-opnames op hun naam staan en hebben een CD opgenomen. Neem vooral een kijkje op hun website.

The Guitar Company bestaat uit Bobby Rootveld, Torsten Preut, Jaap Majoor en Niels Ottink. Zij brengen in allerlei samenstellingen (van duo tot kwartet) een staalkaart aan klassieke ensemblemuziek, aangevuld met eigen arrangementen van volksmuziek en popsongs.

Ik ontmoette deze beide ensembles (-;-) en hun enthousiaste achterban) voor het eerst in de Synagoge van Borne, een heel mooi zaaltje voor kamermuziek. Het was een leuke kennismaking met een mix van muziek en theater, enthousiast en met verve gespeeld.

Een aantal van deze mensen kwam op het idee om een geweldig en ambitieus project op te starten: Het Twents Gitaarfestival! Bobby Rootveld, Jaap Majoor, Niels Ottink en Robert Horna -die zelf masterclasses en een recital zou geven- vormden de Stichting Twents Gitaarfestival en gingen hard aan het werk.

Opzet van het Festival

Het Twents Gitaarfestival zou plaatsvinden op 26, 27 en 28 mei 2006 in Theater Concordia in Enschede. Je kon eraan deelnemen of alleen de concerten bezoeken. Voor de deelnemers waren er naast de concerten masterclasses, workshops en concoursen in een aantal categorieën.

Voor de masterclasses had de organisatie een aantal bekende gitaristen en docenten aangetrokken, te weten Yves Storm, Robert Horna, Marcin Dylla en Jim ten Boske. Ze speelden allemaal naast de masterclasses een recital. Verder gaven de gitarist Enno Voorhorst en de Twentse zanger/cabaretier André Manuel acte de préséance.

Voor mij was persoonlijk erg aantrekkelijk dat de masterclasses ook toegankelijk waren voor spelers die geen conservatoriumstudent of professional waren. Ik had altijd het idee dat een masterclass een *Class for the Masters* was, speciaal voor vak gitaristen of degenen die bezig waren het te worden. Bij deze gelegenheid bleek het te gaan om een *Class by the Master*, en zodoende gewoon toegankelijk voor de gitaarliefhebber.

De concoursen brachten een stukje competitie-element met zich mee, wat mooi is voor de mensen die zich daardoor laten inspireren. Een belangrijke sponsor van dit concours was de Oostenrijker Theo Scharpach die hier in Nederland zijn gitaren bouwt. Tijdens het Scharpach Concours bespeelde Enno Voorhorst een van zijn klassieke gitaren, een instrument met tal van praktische innovaties ten opzichte van het klassieke Torres model.

Deelname aan het concours was gelukkig niet verplicht om masterclasses te kunnen meedoen. Gelukkig maar, want anders had ik er niet tussen gezeten. Mensen die niet aan een concours meededen, hoefden trouwens niet helemaal zonder podiumervaring te blijven, want er zou een open podium worden ingericht.

Theater Concordia is een alleraardigst klein theater in Enschede aan de Grote Markt, het uitgaanscentrum van de stad. Het bezit een relatief grote concertzaal voor een man of 160, een klein auditorium en een zaal die ook voor toneel- en filmvoorstellingen gebruikt kunnen worden. Een klassiek gebouwd pand, met die leuke kleedkamer catacomben en de kleine trappetjes naar het toneel, waar ik het al eerder over had. Plus een plafond met een stel verassend klassiek-achtige schilderingen en ornamenten, als je je ogen toevallig een keer helemaal ten hemel opslaat.

Ik kreeg dit voorjaar een mailtje van Bobby Rootveld waarin hij meldde dat ik me kon opgeven voor het Twents Gitaarfestival. Een link bracht me naar de website van het festival en verschaft me wat meer informatie.

Ik twijfelde eerst nog wat of ik eraan mee zou doen. Ik ben niet zo'n wedstrijdspeler in concoursen en ik wist ook niet of ik wel voor Masterclasses in aanmerking zou komen als amateur. Wel, mijn Lief was er wat resoluter in (ze weet prima manager te zijn als dat nodig is): ik moest het gewoon proberen, want het is al jaren geleden dat ik voor het laatst een gitaarevenement had meegemaakt, en een (momenteel) gitaarles-loze zoals ik moest hoognodig eens wat inspiratie krijgen om doodbloeden van een mooie hobby te voorkomen.

Dat werd aanmelden, dus. En benieuwd uitkijken naar wat het zou worden.

Dag Een

Robert Horna

Starten maar...

De eerste dag begon ik op tijd. Het was de vrijdag naar Hemelvaart en ik had het geluk dat het bedrijf waar ik werk op die dag de verplichte ATV dag had afgekondigd. Dat scheelt weer wat administratie bij het rondmaken van vakantiedagen.

Ik had de luxe dat ik me door mijn Lief kon laten brengen, zodat ik om kwart voor tien met een rustig gangetje met gitaar en al door de Brinkgaarden liep, op weg naar Concordia. Ik was ruim op tijd voor de eerste workshop.

Het begon met een warm welkom van Sanna van Elst, uitreiken van het programmaboekje en het overhandigen van het passe-partout, de sleutel tot alle concerten van dat weekend. Her en der werden tegelijkertijd de vrijwilligers gebriefd, die met hulp en hand- en spandiensten een heel belangrijke bijdrage aan het festival zouden leveren.

In (Eet)Café Sam-Sam in het voorste deel van Concordia bij de ingang van de zaal waren vrijwilligers onder leiding van Paul Driessen ondertussen bezig om een open podium op te bouwen. Ze hadden heel slim op een lawaaiërig publiek gerekend (logisch in een eetcafé), de speelplek werd daarom voorzien van richtmicrofoons en versterkers, zodat je als gitarist niet in het geroezemoes zou ondersneeuwen.

Omdat ik redelijk vroeg was, had ik nog tijd voor een kopje koffie en kon ik rustig bekijken wie er allemaal op het festival afkwamen. Zo raakte ik aan de praat met Jolanda, de toekomstige gitaarlaureate van de hoogste amateurcategorie, we trokken verder een beetje

met elkaar op en hebben een hoop lol gehad bij de workshops, masterclasses, concerten en de voorbereiding van haar voornaamste concoursstuk *Milonga del Angel*.

Workshop Podiumpresentatie

Mijn eerste workshop was podiumpresentatie door Bobby Rootveld van Duo NIHZ.

Hoe kom je op, wat heb je voor houding daarbij richting het publiek, hoe ga je op je plek zitten zonder over attributen te struikelen en op welke wijze kun je een meditatief moment pakken ter voorbereiding van je optreden.

Een ander aspect was je opvatting over het publiek: vind je het een aantal hongerige wolven die zich op jouw fouten zullen storten, of is het in je beleving een groep mensen die komt om jou te horen en te genieten van wat je te brengen hebt. Aspecten die je spel en je zenuwen danig kunnen beïnvloeden.

De presentatie tijdens het spelen kwam ook aan de orde. Durf je als speler bijvoorbeeld het publiek te betrekken in de frasering van je stuk, door op het juiste moment richting het publiek te kijken.

Het indringende onderwerp van plankenkoorts kwam eveneens voor het voetlicht, dat vinger verlammeende zweetopwekkende gevoel dat probeert je spelen te verijdelen. Bobby had een paar tips, maar een onderwerp als plankenkoorts is dermate complex en persoonsgebonden, dat het niet compleet binnen de beperkte tijd van de workshop paste.

We liepen als deelnemers diverse oefenrondjes, ontvingen applaus en werden met een stukje humor door Bobby Rootveld begeleid.

Ik merkte wel, dat de podiumpresentatie een stuk soepeler wordt als je uit het hoofd speelt. Een muziekstandaard met papier staat toch tussen jou en het publiek in, ook al kun je met de opstelling van het ding veel doen.

Workshop Improvisatie

De tweede workshop werd gegeven door Jim ten Boske, die de basis van het improviseren uitlegde. Deze gitarist/componist is bekend geworden met de introductie van improvisatie-elementen die bij lichte muziek en jazz vrij gewoon zijn in het curriculum voor klassieke gitaar.

Hij liet een aantal mogelijkheden zien om op eenvoudige akkoorden met diverse toonladders te improviseren. Een materie die al snel muziektheoretisch erg ingewikkeld wordt als je haar probeert te analyseren, zo weet ik nog van mijn lessen daarover bij Ed Westerik. Op gegeven moment haal je pentatonische toonladders en oude kerkmodes compleet door elkaar. Wel, dat deed Jim ten Boske niet, hij hield het heel praktisch.

Concert Robert Horna

Na de twee workshops werd het tijd voor het openingsconcert van de Poolse gitarist Robert Horna, die in Enschede woont en hier in de regio lesgeeft.

Hij beet met Astor Piazzola de spits af.

Met *Milonga del Angel* zou ik lopende het festival nog uitgebreid kennismaken (;-) je zou het haast een titelsong kunnen gaan noemen). Een prachtig stuk *lamentado con amore* uit de traditie van de Argentijnse tango.

Adios Nonino is erg bekend dankzij Maxima's huwelijk. Ondanks dat blijft het een gevoelig thema over de dood van een vader, waarbij je verdriet soms tegelijkertijd wordt verscherpt en verzacht door de gedachte dat zijn lijden ten einde is.

Verrano Porteno en *Otono Porteno* waren wat hartstochtelijke stukken met woelingen van donkere emoties. De Argentijnse Tangoscene is niet voor niets de Blues van Buenos Aires!

Vervolgens speelde hij Barrios. Ik hou van de muziek van Barrios, ook al lijken de meeste stukken me te moeilijk om te spelen. Er zit een bepaalde emotie in die me raakt. Vooral stukken als *Un Sueno en la Floresta* en *Una Limosna por el Amor de Dios* (oh wat jammer dat Robert Horna dát niet speelde) slagen er feilloos in om mijn emotie te kietelen met ontroerend resultaat. Afijn, dat laatste lukte Robert Horna met *Un Sueno en la Floresta* dus prima. Heerlijk dat muziek zo iets met je kan doen.

Andrew York's *Sunburst* was een oude bekende voor mij, een mooie fusie tussen klassiek gitaarmuziek en moderne fingerpickingfiguren.

Robert Horna sloot af met *Koyunbaba* van Carlo Domeniconi. Een modern werk met enorme technische uitdagingen, maar misschien een beetje te groot voor mijn denkraam zoals Pee Pastinakel in de Bommelverhalen regelmatig opmerkt.

Een mooi openingsconcert, Horna's tot in de puntjes verzorgde afwerking viel me op: ik kraak en piep zelf nog weleens door het leven, maar hij? Niets van dat alles: Puntgaaf en accuraat. Prachtig om te horen en te zien.

Een beetje Rondslenteren

Op zich waren mijn "werkzaamheden" voor die dag na dat concert voorbij. Omdat ik me niet bewust was van het feit dat Masterclasses ook toegankelijk waren voor het publiek ben ik redelijk op tijd naar huis gegaan.

Toch heb ik nog een Masterclass beluisterd. Jim ten Boske leerde een paar klassiek geschoolde gitaristen zich te amuseren met een blues schema. Mijn grote verrassing was hun reactie toen Ten Boske voorstelde om een blues schema neer te zetten, ze leken eigenlijk niet te weten wat ze zich erbij voor moesten stellen. Blijkbaar is de afstand klassiek en lichte muze hier en daar erg groot.

Het mocht de pret niet drukken, binnen een half uur wisten ze hoe het moest en leerden ze er nog vlotjes moduleren bij ook.

Concert Marcin Dylla

Na een lekker bordje eten thuis, keerde ik ruim voor achten terug: als je in de buurt een parkeerplek wilt hebben, moet je op tijd zijn, zeker nu de Gemeente Enschede een belangrijk deel van de bestaande parkeergelegenheid laat volbouwen met het Muziekkwartier, een uiterst geldverslindend project als je de media mag geloven.

Het avondconcert was voor de Poolse gitarist Marcin Dylla, een echte runner-up in de gitaarwereld met heel wat concerten en concoursen op zijn naam.

Hij begon lekker klassiek met de *Grande Sonate* van Fernando Sor. Een werk met een toentertijd beladen politieke betekenis omdat hij het opdroeg aan de controversiële politicus Manuel Godoy, die zeer Fransgezind was en zijn uiterste best deed om de toenmalige koning van Spanje in het kamp van Napoleon te drijven. Godoy maakte deel uit van een partij die Sor zelf ook min of meer gekozen had. De Spanjaarden namen Sor zijn Franse

sympathieën nogal kwalijk, zodat hij op gegeven moment naar Parijs vluchtte om daar definitief zijn naam als gitarist en componist te vestigen.

Marcin Dylla speelde het stuk vrolijk en virtuoos. Het viel me op wat een heerlijk rustpunt het menuet was na de complexiteit van de eerste twee delen van de sonate. Alleen bij het trio raakte ik even verrast, want Dylla speelde dat op een werkelijk virtuoos tempo door.

Zijn tweede stuk werd *Sonate Op. 47* van Alberto Ginastera, een nogal indringend modern stuk, waarvoor ik heel wat concentratie nodig had om bij de les te blijven. Zie de column over moderne muziek in de Gitariteiten op deze site voor verder commentaar, dan herhaal ik het hier niet.

Na de pauze kwam een primeur, een try-out van een tot dusver onbekende *Toccata* van Joaquin Rodrigo. Het stuk was ergens in een archief teruggevonden en de Rodrigo Foundation had Marcin Dylla gevraagd het stuk in Madrid te komen spelen als wereldpremière.

Het was een technisch geavanceerd werk, maar het specifieke Rodrigo-esque miste ik er een beetje in.

Marcin Dylla sloot zijn programma af met een *Sonate* van Antonio José, wederom een modern stuk. Op de uitvoering van het stuk was niets aan te merken, maar mijn hoofd zat te vol van de complexe structuren van Ginastera's stuk om nog iets van José mee te krijgen, laat staan te waarderen. Sorry, mijn beperking... Ik zat gewoon in de overload.

Ook bij Marcin Dylla vond ik de afwerking en precisie fenomenaal. Als je die klank afzet tegen de gitaaropnamen van spelers van vroegere tijden met hier en daar flink gekners en gekraak van positiewisselingen, dan is er in dat opzicht heel wat verbeterd in de speeltechniek.

Dag Twee

Duo Niet in het Zwart

Open Podium

Op deze dag zou ik mijn masterclass krijgen, alleen wist ik nog niet wie het zou worden. Ik wilde me laten verrassen en had geen voorkeur opgegeven.

Wederom kwam ik aan met mijn privé taxi, voor tien stapte ik Theater Concordia weer binnen. Het was lekker rustig, naast de organisatoren zaten er maar een paar mensen van een vroege kop koffie te genieten.

Het open podium lonkte me toe. Ik zag mijn kans schoon, vouwde snel mijn muziekstandaard open en posteerde me met gitaar en al op het plekje dat knus maar wel erg krap gereserveerd was voor iedereen die in het openbaar wat spelen wilde.

Het was zo lekker rustig, dat het on-versterkt kon (;-) een bijbehorend voordeel van die rust was, dat ik niet te veel opviel, goed tegen de plankenkoorts).

Ik had een paar kleine Renaissancestukken ingestudeerd die na wat slikken best aardig op gang kwamen. Dat programma duurde niet gek lang, zodat het praktische nut van een verzamelband zoals mijn *Klassiek Vademecum* duidelijk bleek, ik kon gewoon een paar aardige stukjes van blad oppakken. Al die stukjes vind je trouwens op deze site onder de Solo sectie van de DOS Amigos afdeling.

Het werd gaandeweg drukker, zodat Paul op gegeven moment de microfoons kwam opstellen en de versterker aanzette. Toen bleek wederom een nadeel van “van blad spelen”, ik zat bijna klemvast tussen de muziekstandaard en de microfoons. Tja, meer plek was er

niet. Een beetje inschuiven en maar proberen om niet per ongeluk tegen de microfoon aan te tikken.

Versterkt spelen is een aparte ervaring: ik hoorde de boxen die verderop stonden veel beter dan mijn eigen gitaargeluid, maar bij sommige tonen ging dat ook weer niet op, dat zal wel aan de karakteristiek van de microfoon liggen. Je krijgt een beetje diffuus gevoel tijdens het spelen, alsof je toon vertraagt ten opzichte van wat je op een bepaald moment denkt te spelen. Heel soms raak je daardoor de synchronisatie een beetje kwijt.

Mijn Masterclass

Na een tijdje had ik mijn stukjes gehad en werd het tijd voor de masterclasses.

Mijn metgezellin voor dit festival -*El Angel de la Milonga*- was inmiddels gearriveerd. Ze verzuchtte in verband met haar deelname aan het concours nog eens hoe apart de leeftijdverdeling van de deelnemers was en twijfelde of ze wel op haar plaats was tussen al die jonkies. ;-) Tuurlijk wel!

Maar inderdaad, het overgrote deel van de deelnemers was jong, zeg tot dertig jaar, daarna viel er een leeftijds gat en vervolgens kwamen er een aantal mensen van dik in de veertig en tot in de zestig toe. Warempel, een echte generatiekloof, dus!

Mijn leraar van die dag bleek Yves Storms te zijn, een bekende gitarist en docent uit België die jaarlijks actief is met concerttournees. Ik was nog niet direct aan de beurt, maar toevoorder zijn bij zijn masterclass was plezierig en leerzaam.

Yves Storms heeft vermogen om snel tot de kern van muzikale problematiek door te dringen en daar ogenschijnlijk impromptu heel zinnige zaken over te zeggen. Hij doet dat op een rustige, persoonlijke, aimabele maar zeer duidelijke manier, doorspekt van beeldspraak en humor, een handelwijze die een goede stemming maakt om iets te leren. Hij weet je te motiveren om muzikale dingen te doen die je normaal uit een soort schroom misschien niet zo snel doet. Ik kan momenteel helemaal niet zingen, maar ik zong toch en plein publiek de lijtjes uit *Fortuna Anglese* van Joachim van den Hove na om er verrast achter te komen dat ik achter adem raakte en daardoor de continuïteit van een paar maten loopjes verloor. Met goed getimed ademhalen wilde het wel!

Ik kreeg de indruk dat we de belangstelling voor Renaissancemuziek deelden, hij wist er ontzettend veel van, niet alleen muzikaal, maar ook historisch en vertelde van alles als een rasechte causeur. Zo'n achtergrond geeft die muziek toch een hele eigen betekenis, die je in je spel kunt integreren.

Kortom, Yves Storms werd op dat moment voor mij een inspirerende persoonlijkheid en met zijn concert van de dag erna zou hij dat nog eens extra benadrukken.

Concert Duo Niet In Het Zwart

Zoals ik gewend was, werd het concert van het Duo NIHZ -Bobby Rootveld en Sanna van Elst- een prettige mix van muziek en theater. Er zaten een aardig stel kinderen in de zaal en aan hun plezier kon je duidelijk horen hoe die mix overkwam: als sangria in een zonnetje!

Een van de bijzondere instrumenten tijdens het concert was de "prepared guitar", een instrument dat spotte met de conventies van Torres en daarnaast vol zat met verrassingen, van sjaaltjes tot een olijk kijkende cavia toe (een speelgoed exemplaar, hoor!)

Het concert begon iets te laat omdat de gitarist de bus had gemist en vervolgens wat moeite had om op gang te komen (het spelen valt ook niet mee met een cavia in je klankgat). Daarna speelden de beiden harmonieus samen totdat er enige (gespeelde) wrijving ontstond over het eeuwenoude conflict tussen Klassieke en Populaire muziek. Het scheelde niet veel of Duo NIHZ was in twee Solo-NIHZ veranderd.

Maar goed, de liefde van een vrouw gaat blijkbaar weleens door snaren (;-)) Dat kan ik zelf volledig onderschrijven) en onder de tonen van *Romance d' Amor* (als vertegenwoordiger van de Klassieke Muze) en *Conversations, Love Song* van Theo Willemze (als uiting van de Populaire Muze) kwam alles met een roos in de kop (van de gitaar) weer helemaal in orde.

Een beetje Rondslechteren

Ook vandaag besloot ik thuis te gaan eten, dus ging ik er om halfvier even tussenuit. Tot die tijd waren er masterclasses van Marcin Dylla en Yves Storms, waar ik als publiek dankbaar gebruik van maakte en het nodige van opstak.

Het was trouwens erg leuk om tijdens die masterclasses de voorbereiding voor de concoursstukken aan te horen en bij de eigenlijke happening vast te stellen was het effect was geweest van de nieuw opgedane opmerkingen en tips.

Concert Andre Manuel

Na een portie soep met brood thuis, reed ik nog vroeger dan gisteren naar Enschede. Mijn vrees voor gebrek aan parkeergelegenheid werd echter bewaarheid, omdat Pepe Romero in het Muziekcentrum speelde was er al gauw geen parkeerplek meer over. Na enige hachelijke manoeuvres lukte het gelukkig toch.

Die zaterdagavond stond het optreden van André Manuel op het programma. Ik had zijn naam weleens gehoord, maar dacht geheel ten onrechte dat hij een virtuoze fingerpicking gitarist was. In werkelijkheid bracht hij een programma met liedjes in Nederlands en Twents, zichzelf begeleidend met een elektrische gitaar en een traporgeltje.

André Manuel is goed van de tongriem gesneden en weet in snoeiharde en soms pijnlijk groffe en shockerende bewoordingen in Nederlands en Twents zijn conference te doen. Toen ik eenmaal een beetje immuun (of misschien wel verdoofd) was geraakt, kon ik zijn spelen met het woord wel waarderen, alhoewel de onderwerpen waar de liedjes in feite over gingen zwaar deprimerend waren, vol van vooral diepe eenzaamheid. Daarom zal zijn nieuwe album wel *Allenig* heten! Met als gevolg dat ik stevig de blues in mijn lijf had toen ik na het concert Concordia verliet. Verdriet verdrinken dan maar, zoals in Manuel's liedjes regelmatig voorkomt? Mmmm, toch maar niet ik moest nog rijden en ik wilde heelhuids thuiskomen.

Één zin uit een van zijn liedjes onthoud ik echter wel: *Ik ben een junkie van de pen/En verslaafd aan het woord.* ;-)) Kijk, dat spreekt mij als schrijver wel aan.

Dag Drie

Yves Storms

Het Scharpach Concours

De derde dag van het Twents Gitaarfestival was de dag van het Scharpach Gitaarconcours, dat openstond voor zowel amateurs als (being and to-be) professionals. Er waren drie categorieën: amateurs tot 15 jaar, amateurs 16 jaar en ouder en professionals van alle leeftijden. Tussen de categorieën door waren er concerten en Yves Storm zou het gitaarfestival 's avonds afsluiten.

Scharpach Concours Amateurs tot 15 jaar

De jongsten beten de spits af in de redelijk vroege morgen. Voor sommigen leek dit echt te vroeg, een van de deelnemers was zoekgeraakt in het gebouw, zodat het enige tijd gespannen wachten kostte voordat zijn bijdrage met een applaus konden waarderen. En dat deed het publiek. Een aantal stukken boden een feest der herkenning, zo iets van "o ja, dat speelde ik toen en toen ook!" Leuk!

Concert Enno Voorhorst

Er waren niet zoveel deelnemers in de eerste categorie, dus de pauze richting het concert van Enno Voorhorst bood voldoende tijd voor koffie, een praatje en een stille aanwezigheid bij het oefenen van *El Angel de la Milonga*, waarbij ze de laatste puntjes op de i kon zetten.

Enno Voorhorst betrad het toneel met een originele Scharpach klassieke gitaar. Scharpach is een Oostenrijkse gitaarbouwer die hier in Nederland in Bergeyk (NB) zijn atelier heeft. Hij bouwt een hele lijn gitaren van klassiek tot western en jazz, plus een model mandoline en

zelfs een draailier. De instrumenten vallen op hun website op door fraaie vormen en technische innovaties.

Goed, nu hadden we ook de mogelijkheid om de klank van zo'n instrument te beluisteren. Enno Voorhorst had een aantal stijlen uitgekozen om de gitaar te demonstreren.

De Barok werd vertegenwoordigd door *Barricades Mystérieuses* van Couperin en een Adagio met Fuga uit een Sonate van Bach. *Theme varié et Final* van Ponce en (:-)) wat een verwennerij, daar kwam het stuk weer langs) *Sueno en la Floresta*, *Julia Florida* en een wals van Barrios Mangoré vormden de romantische component. De ietwat modernere muziek kwam van Roland Dyens met zijn *Saudade No 3*.

Enno Voorhorst droeg de stukken mooi gespeeld en goed afgewerkt voor, maar ik kreeg de indruk dat de Scharpach nog een beetje jong was (naar wat ik hoorde was ze net twee weken geleden gereedgekomen). De gitaar klonk heel goed, maar gedroeg zich soms wat narrig. Ze maakte me wel nieuwsgierig naar de klank als ze compleet ingespeeld is.

Scharpach Concours Amateurs > 16 jaar

Jolanda Diehlman

Dan was nu de beurt aan (knipoog) de "oudere jongeren". Het werd uiteindelijk het uur van triomf voor *El Angel de la Milonga*. De anderen speelden mooi, maar uiteindelijk won de diepgang van *Milonga del Angel* de sympathie van de jury. Jolanda, gefeliciteerd!

Concert Jim ten Boske and Friends

Na het tweede deel van het concours was het tijd voor de composities van Jim ten Boske die hij zelf en in ensemble met het Duo NIHZ uitvoerde. Na enkele solo's speelden ze samen. Ik vond zelf de ensemblestukken -waarbij Sanna van Elst weer een aantal formaten blokfluiten tevoorschijn haalde- de mooiste. Er zaten een paar fraai verlopende *minimal music* stukken bij die me een stukje nostalgie bezorgden, een herinnering aan de dagen dat ik platen van Klaus Schulze en Tangerine Dream grijs draaide (27 minuten op je rug op bed mediteren per plaatkant, heerlijk!)

Scharpach Concours Professionals

Wel, toen stond ik aan het begin van de hoogste concentratie gitaarmuziek per tijdseenheid die ik in tijden had meegemaakt. Een groot aantal kandidaten, die allemaal binnen ongeveer tien minuten met een of meerdere stukken muziek hun kunnen zouden tonen. Het is jammer dat ik geen programma bij de hand had, want het aantal stukken was zo groot dat ik bijna niets onthouden heb van namen. Dus heb ik alleen indrukken om te melden.

De oude muziek was relatief slecht vertegenwoordigd, Weiss (mooie trillers), Bach en een enkel stukje Sor. De moderne muziek had verreweg de boventoon. Variërend van heftig virtuoos tot bijna muziek-technologisch gewelddadig. Soms letterlijk, want een van de spelers had de lak al van zijn bovenblad gesleten. Ik moet eerlijk toegeven dat ik bij die vloedgolf van virtuositeit en complexiteit weleens het contact met de muziek verloor, ;-)) Maar ja, ik ben ook niks gewend.

Toch vraag ik me weleens af: wat is er in de moderne muze nu belangrijk: de muziek of de technologie. Die gedachte bekwam me bij een aantal stukken.

Er was naast de muziek nog veel meer te beleven. Ik vind het heel interessant om naar musici te kijken, hoe ze hun muziek innerlijk en uiterlijk beleven. Ik zag van alles op gezichten en uit houdingen: van lieflijke meditatieve sereniteit tot nauwelijks verholen woede.

Er blijken ook steeds meer hulpstukken voor de gitaar op de markt te komen: vele spelers gebruikten beensteunen, al dan niet gecombineerd met voetenbankje.

Zo'n beensteun lijkt me best voordelen hebben boven de normale houding met voetenbankje. Ik heb er zelf geen ervaring mee. Mijn Lief (die fysiotherapeute is) zegt dat je er -mits goed ingesteld- misschien rug- en andere klachten mee kunt voorkomen, iets dat zeker een oudere speler zoals ik goed uit zou komen. Alleen moeten ze nog iets bedenken op die loslatende zuignappen bij het spelen. Een oud-collega van me zou als oplossing gezegd hebben: "gewoon volspuiten met siliconenkit!". Maar dan past de gitaar niet meer in de koffer...

Ook armsteunen op de bovenkant van de kast zag ik toegepast. Ik las op Internet dat je er een meer ontspannen hand- en polshouding mee zou kunnen krijgen.

Een (linkshandige) speelster had het helemaal creatief opgelost met een kunstig gevormd kussen op schoot, waar de gitaar op stond. Het enige nadeel was dat het geheel haar een beetje beperkte in de beenhouding, iets te veel beweging en het kussen zakte weg.

Afijn, nadat alle kandidaten hadden gespeeld, was ik compleet afgepeigerd. Petje af voor de jury die dit alles moest beoordelen! Gelukkig was er nog tijd voor een kort wandelingetje voordat Yves Storms zou gaan beginnen.

Concert Yves Storms

Voordat het laatste concert zou beginnen, kwam de prijsuitreiking. De jury had een heel karwei aan de beoordeling gehad, zodat de bekendmaking iets later kwam dan de organisatie had ingeschat. Het enthousiasme van het publiek en de blijdschap van de winnaars was er niet minder om.

Yves Storms besloot daarna het Twents Gitaarfestival met een breed programma: van Middeleeuws tot zeg neoklassiek. Voor mij persoonlijk was dit concert een hoogtepunt van het festival.

Storms begon met *Ondas do mar de Vigo*, een 13e -eeuws liefdeslied met een bijna moderne uitstraling.

Hij kwam aan in de Renaissance middels de *Fantasia* van Dowland. Een koninklijk stuk en door Yves Storms even koninklijk gespeeld!

Luys de Narvaez werd de vertegenwoordiger van de Vihuelamuziek uit de Renaissance.

Guardame las Vacas is een vrij bekend thema uit die tijd. Ik dacht het stuk te kennen, maar werd verrast door een paar extra variaties. Later hoorde ik dat die variaties uit een versie voor een ander soort vihuela kwamen, maar dat de versies door transponeren goed te combineren waren. Hier liet Storms zien wat hij bedoelde met “vanuit de bas spelen” waarover hij in mijn masterclass een paar opmerkingen maakte. De puls van het thema bleef in alle variaties duidelijk, ongeacht hun complexiteit.

Cancion del Emperador is een mooie bewerking van het lied *Mille Regretz* van Josquin des Prés, een componist van onder meer koorwerken uit die tijd. Karel de Vijfde, de toenmalige heerser (El Emperador) van Spanje en de Lage Landen was er een groot liefhebber van, zodat De Narvaez er voor hem een arrangement van maakte. Storms speelde het gedragen en sereen met een heerlijke duidelijkheid in de polyfone structuur.

Baxa de Contrapuncto werd een mooi dansant stuk op een simpel thema, dat zich daarna steeds verder in polyfonie uitspon. Hierbij liet Storms zien hoe Renaissancemuziek kan swingen.

Op naar de Barok ging het met de *Suite in G* van Robert de Visée. Een welkome afwisseling voor de zeer bekende *Suite in D klein*. Storms speelde de dansen virtuoos en elegant, met een duidelijke lijn en beheerste trillers. Soms hoor je interpretaties waarbij de versieringen op de voorgrond treden, maar Storms speelde ze in dienst van de muziek: dat vind ik persoonlijk heel mooi!

Francisco Tarrega bracht ons in de Romantiek met (uiteraard!) *Recuerdos de la Alhambra*. Het verhaal vertelt dat Tarrega dit stuk schreef als een verjaardagscadeau voor een Spaanse dame met als achtergrond hun gezamenlijke herinneringen aan de tuinen van het Alhambra in Granada met die prachtige Arabische bouwstijl en de klaterende fonteinen in de binnenhof. Een goede plaats voor romantiek!

Het volgende stuk -*Asturias* met als ondertitel *Leyenda*- kwam van de componist/pianist Isaac Albeniz, virtuoos en vrijbouter van de negentiende -eeuwse Spaanse School. Ik hoorde dat dit stuk een achtergrondverhaal had: Asturias is van oudsher een mijnstreek in Spanje, en waar mijnen zijn, gebeuren ook ongelukken (ook in de moderne tijd nog (1998), toen een aantal dodelijke ongelukken in de mijn van Hunosa een geweldige staking onder de kompels ontketende). De muziek beeldt het lot uit van een aantal ingesloten mijnwerkers, met het

wanhopig kloppen in de hoop dat hun redders hen vinden. Uiteindelijk blijft er niets anders dan de stilte van de dood. Dramatisch...

Na de pauze startte Yves Storms met de *Sakura variaties* van Yocoh, een ontzettend mooi stuk in Japanse stijl, waarbij in sommige gedeeltes de klanken van een Koto doorklinken. Ook hier werd ik verrast met een paar variaties extra, de uitgave die ik ooit had miste er een paar (misschien had ik een paar blaadjes weggemaakt?)

Daarna kwamen een aantal delen uit *Platero* van Castelnuovo Tedesco. Yves Storms bracht een totaalprogramma van dat stuk, niet alleen de muziek kwam aan de orde, maar ook -voor het spelen- een aantal fragmenten uit het boek *Platero y Yo* van Juan Ramón Jiménez. Dit boek beschrijft in poëtische taal de belevenissen van de dichter en zijn ezeltje in het zonovergoten Spaanse landschap. De bloemrijke frasen van deze auteur sloten perfect aan op de muziek die Yves Storms daarna speelde. Voor mij zowel literair als muzikaal iets feestelijks.

Cancion Y Danza van Antonio Ruiz Pipo was officieel het laatste stuk van het programma. Ik vond de interpretatie van Storms erg mooi, de *Danza* kreeg door het geschikte tempo en articulatie iets dartels en elegants, en daarbij qua structuur veel duidelijker dan de interpretaties die ik ooit de snelheidsmeter in het rood hoorde trekken.

Het enthousiasme van het publiek was groot, een waardige afsluiting van het Twents Gitaarfestival. Yves Storms deed er nog een schepje op, en na een elegante en speelse wals van Barrios konden we moe en zeer voldaan huiswaarts gaan.

Tenslotte...

Een hartstikke mooi festival, dankzij de inzet van gitaristen, docenten, het organisatiecomité en een menigte enthousiaste vrijwilligers.

Volgend jaar komt er weer een festival, hoorde ik. Nou, dan ben ik zeker van de partij! En ook op het concours!